

ರ್ಯಾತಲಂದಲೇ ಹಾಣಿ ಹತ್ಯೆ ! ಏಕೆ ?

ಪಾಂಡುರಂಗ ಎಚ್. ಕಟಗೇರಿ

ಪರ್ವತಿ ನಿಲಯ, ಬೆನಕಟ್ಟಿ, ತಾ॥ ಬಾಗಲಕೋಟ

ಫೋಲ್‌ಲೈ ಲೈಂಗಿ

ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಜಾನರೊಕ್ತೆಗಳಿಂದಾಗಿ
ಹತ್ಯಾಹಾಲಕರು ಹತ್ಯಾಗಳ ಸಾವಿಗೆ
ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಪಶುಹಾಲನೆಯಿಲ್ಲ
ಮುಖ್ಯ ಹಾತುವಹಿಸಿ ಕೃಷಿಕನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು
ಮುಂದಿನೆಂಬ ಪ್ರಭಾವ ಜಂರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ
ಜಿಂಬಹರಣವಾದಾಗ ಆಗುವ ವಣಿಕ ಅಹಾರ.
ಅಮಾಯಕ ರ್ಯಾತರು ಹಾಪತ್ರಜ್ಞಿಯಂದಲೂ
ನರಭಿಹಾನು. ಹೊಣ್ಣಿಂದಾಗುವ ಕೆಲವು
ಅನಾಹತಗಳನ್ನು ಲೀಳಿಕರು ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರು.

೧೦ ಮೀರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾತ ತನಗರಿವಿಲ್ಲದೇ ಅಥವಾ
ಅವೇಚಣ್ಣನಿಕವಾಗಿ ತಾನೇ ಸಾಕಿ ಸಲುಹಿದ
ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು
ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೧. ಒಬ್ಬ ರ್ಯಾತ ರಾತ್ರಿಯ ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ಆರೋಗ್ಯಮಾರ್ಗ ಎಮ್ಮೆ ಕರುಹಾಕುವಾಗ ತಾನೇ
ಸ್ವಯಂ ಪಶುವೈದ್ಯನಾಗಿ ಕರುವಿನ ಕಾಲು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ,
ತಲೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದೇ
ಬರೀ ಕಾಲನೇ ಹುಂಬತನದ ಕಸುವಿನಿಂದ ಜಗ್ಗುತ್ತಾನೆ.
ಕರುವಿನ ತಲೆ ಒಳಗೆ ತಿರುಗಿ ಉರುಲು ಹಾಕಿದಂತಾಗಿ
ಪಶುವೈದ್ಯ ಬರುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಕರುವಿನ ಅಥವಾ ಎಮ್ಮೆ
ಹಾಗೂ ಕರು ಎರಡರ ಮರಣಕ್ಕೂ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಅ ರ್ಯಾತನ ಎರಡು-ಮೂರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ರಾತ್ರಿಯ
ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕರೆದರೂ
ಅವರು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬರಲು ಹಿಂದೆಮುಂದ
ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಅವರು ರಾತ್ರಿ ತಮ್ಮ ದೂರವಾಣಿ
ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬಂದ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟುತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಅ ವೈದ್ಯರು ಬಂದರೆ ಬಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟ ಹಣ

ಕೇಳಬಹುದು. ವೈದ್ಯ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ
ಬಿನಾದರೂ ಆದೀತು ಅಪ್ಪರೊಳಗೆ ನಾನೇ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟರೆ
ಎಂತ್ಯ-ಕರು ಬದುಕಬಹುದು ಎಂಬ ಸ್ವಯಂ
ವೈದ್ಯರಾಗುವ ಹಂಬತನ.

ಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ, ಮುಂಗಾಲುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆಯೇ, ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ
ತಲೆಯೂ ಇದೆಯೇ, ಕರು ಬರುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಗಭ್ರದ್ವಾರ
ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆ ಇದೆಯೇ, ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಗಭ್ರಕೋಶದ ರಚನೆ
ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಒಂದು ಸಿಲಿಂಡರ್ ತರಹ
ಇದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕ್ಯಾಹಾಕಿ ಎನೇನೋ ಮಾಡಿ
ರಕ್ತವನ್ನು ಸೋರಿಸಿ ದನಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ.
ಇದು ತಪ್ಪ.

- ಇನ್ನು ಅಹಾರ ನೀಡುವಿಕೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಜನರಿಗೆ
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಹಾರ ಕುರಿತಂತೆ ಪೆಚನವಾಗುವ, ಆಗದೆ
ಇರುವ, ಅಥವಾ ವಿಪವಾಗುವ ಅಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ‘ಮುಸುರೆ’
(ರ್ಯಾತರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ) ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವವಾದುದ್ದು.
ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ರ್ಯಾತರು ಮನೆಮನಿಗೆ ತೆರಳಿ ಮುಸುರೆ
ನೀನ್ನು ತಂದು ದನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.
ಇದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಸಿದ ಅನ್ನ - (ಈಗ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಿಲೋ
ಅಕ್ಕಿಯಾದ ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ) ಹುಳು
ಹತ್ತಿದ ಹಿಟ್ಟು, ಬೂಸ್ಟು ಹಿಡಿದ ಕಾಳುಗಳು, ಕೊಳೆತೆ
ಕಾಯಿಪಲ್ಲಿ, ಇಂಧದ್ವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂಡುವ ಅಥವಾ ಉಳಿದ
ಬರಡು ದನಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಸಾವಿಗೆ ತಾವೇ
ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಿಪರೀತ ವಿಪವಾಗಿ
ದನಗಳಿಗೆ ವೂರಕವಾಗುವುದು ಅವರಿಗೆ
ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮಚೆ, ವೋಳಿ, ಸೂಜಿ, ಪಿನ್ನು
ಅಥವಾ ಜಿಕ್ಕೆ ತಂತಿ ತುಂಡುಗಳೂ ಮುಸುರಿಯಲ್ಲಿ

ಬಂದಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಇವು ಪಶುಗಳ ಜೀವಕ್ಷೇ ಕುತ್ತು ತರುತ್ತವೆ.

- ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಕಸಿ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಬಳಿ ಇರುವ ಸುಧಾರಿತ ಇಕ್ಕಳುಗಳಿಂದ ಕಸಿ ಮಾಡಿಸದೇ ಸ್ವಯಂ ವೈದ್ಯರಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಸಿ ಮಾಡಿಸಲು ಹೋಗಿ ಅವುಗಳ ಬೀಜಕ್ಕೂ-ಮೂತ್ರನಾಳಕ್ಕೂ ನಂಜು ಮಾಡಿ ಕಿಮ್ಮತಿನ ಹೋರಿಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಹೋರಿ ಕಸಿ ಮಾಡುವ ಆಧುನಿಕ ವಿಧಾನ

- ಕಾರಮುಣ್ಣಿಮೇ, ಬಸವ ಜಯಂತಿಯಂಥರ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಲು ಹೊಂಬು ಕೆತ್ತುವುದು, ಕೊರೆಯುವುದು ಮಾಡುವಾಗ ಅವುಗಟ್ಟಿತನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ರಕ್ತ ಬಂದು ನಂಜು ಅದರೆ ಮುಂದೆ ಅದರ ಮೆದುಳಿಗೂ ಸೋಂಕಾಗಿ ಎತ್ತು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಕಟುಕರಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಹೊಂಬಿಗಳಿಗೆ ಬಳಿಯುವ ಪೇಂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಧಿಟ್‌ಕ್‌ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸುಂದರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯಕಾರಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಕಾರಮುಣ್ಣಿಮೇಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಓಡಿಸುವುದರಿಂದ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡ ಸಾಕಮ್ಮು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.
- ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ರೈತರು ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿದಾಗ ಸ್ವಯಂ ಪಶುವೈದ್ಯರಾಗಿ ಒಳ್ಳಿತ್ತೇ, ನೀಲಗಿರಿ

ತಿದ್ದುಪಡಿ: ಆಗ್ಸ್‌ ೨೦೧೫ ರ ಕ್ರಮೀ ಮುನ್ದೆಯಲ್ಲಿ "ಬದನೆಯ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೇಸಾಯ" ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೌಭಾರ ಕುರಿತಂತೆ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚೇರಿಗೆ ಸಾರಜನಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಎಣ್ಣೆ, ಕುಂಕುಮ ಒಳ್ಳಿತ್ತೇ ಅಳತೆ ಇಲ್ಲದ ಸೋಡಾಮಡಿ ಸೋಪು ಮಿಶ್ರಣ, ಮಣಿಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಣ. ಜೀಡಲ ಎಣ್ಣೆ, ಕೊಬ್ಬಿಎಣ್ಣೆ ಇಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಳತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕದೇ ದನಕರುಗಳ ಮೂಗಿನಿಂದಲೂ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಸಾಕಮ್ಮು ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮತ್ತು ಅವಸರದಿಂದ ಕುಡಿಸಿದಾಗ ಅಂತಹ ದ್ರಾವಣಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಮಪ್ಪಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದನಗಳು ಸಾಯಂವ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ.

- ಇನ್ನು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಉಣಿ-ಹೇನುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದದೇ. ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ಜನರು ಅವುಗಳ ಮೈಗೆ ಉಣಿಗೆಂದೇ ಮಾಡಿದ ಕಂಪನಿ ಜೀಷಿಷಧವನ್ನು ಅಳತೆ ಮೀರಿ ಹಚ್ಚಿತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತೋಟದ ಬೆಂಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಜೀಷಿಷಧವನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ದನಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವುಗಳ ಸಾವಿಗೆ ನೇರ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಉಣಿ ಎಣ್ಣೆಗಳು, ಬುಂಜ್ಜೆಮದ್ದಗಳು, ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ನೇರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ, ಕುಡಿಸುವಂತಹ ಜೀಷಿಷಧಗಳು ಬಂದಿವೆ ಇವುಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೇ ವಿನಿ: ಸ್ವಯಂ ವೈದ್ಯರ ಸ್ವಯಂ ವೈದ್ಯರಾಗಬಾರದು.

ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಎಮ್ಮೆ-ಹೋರಿ, ಆಕುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಗ್ರಂತಿ ಕೊಟ್ಟಿ ತಂದು ಅವೈಜಾಫಿಕ ಜೀಷಿಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ವಯಂ ವೈದ್ಯರಾಗದೇ ಶ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಿಸಲುಹಿಡ ದನಕರುಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗದೇ ವೈದ್ಯರ ಸಲಹಿಯಂತೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆದು ಹೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದನಕರು ಸಾಕುವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಸಾಯಿಖಾಸೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ದನಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ದನಗಳ ಹೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ನಾಲ್ಕಾರ್ಥ ಖಿಚಿನ ಇಟ್ಟು ಟಿ.ವಿ. ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂಡಿರೆ ಹೇಗೆ? ಅವುಗಳ ಮೂತ್ರ, ಸಗಳಿ, ಹಾಲು ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಅರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಲಬೆರಿಕೆಗೊಂಡ ಪಾಕಿಟು ಹಾಲು ಕುಡಿದು ರೋಗಗಳನ್ನು ಆಹಾರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ದನಗಳ ಪಾಲನೆ-ಹೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರೋಗ್ಯ-ಅಯುಷ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ.